

**Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om
ändring av självstyrelselagen för Åland**

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att självstyrelselagen för Åland kompletteras med bestämmelser om landskapet Ålands deltagande i det nationella beslutsfattandet i ärenden som gäller Europeiska unionen (EU).

Enligt förslaget skall landskapet Åland underrättas om ärenden som bereds inom EU:s institutioner, om saken faller inom landskapets behörighet eller annars kan ha särskild betydelse för landskapet. Landskapsstyrelsen skall också ha rätt att delta när sådana ärenden bereds vid statsrådet. Dessutom skall landskapsstyrelsen, till den del ärendet faller inom landskapets behörighet, formulera Finlands nationella ställningstagande vid tillämpningen av Europeiska gemenskapens gemensamma politik på Åland. Landskapsstyrelsen skall utse en av de kandidater som föreslås till Finlands repre-

sentanter i Europeiska gemenskapens regionkommitté.

Propositionen innehåller också förslag om anpassningar av självstyrelselagen till ett EU-medlemskap. Förslaget innebär möjlighet att införa kommunal rösträtt även för andra utlänningar än medborgare i nordiska länder. Begränsningarna av behörigheten för nordiska medborgare att i landskapet vara verksam inom hälso- och sjukvården samt veterinärväsendet slopas.

I lagförslaget ingår även förenklingar i förfarandet vid kontrollen av landskapslagar, som skall göra det möjligt att påskynda ikraftträdandet.

De föreslagna lagändringarna hänför sig till Finlands medlemskap i EU och avses träda i kraft samtidigt som medlemskapet.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Sida		Sida
ALLMÄN MOTIVERING	3	3.1. Landskapet Ålands deltagande i beslutsfattandet i EU-ärenden	5
1. Inledning	3	3.2. Övriga ändringar av självstyrelselagen ...	6
1.1. Ålands ställning vid ett finländskt medlemskap i Europeiska unionen	3	4. Propositionens verkningar	8
1.2. Medlemskapets inverkan på lagstiftnings- och förvaltningsbehörigheten	3	5. Beredningen av propositionen	8
2. Nuläge	4	6. Samband med andra propositioner	8
2.1. Landskapet Ålands ställning i beredningen av nationell lagstiftning	4	DETALJMOTIVERING	9
2.2. Landskapet Ålands ställning vid ingående av internationella fördrag	4	1. Lagförslag	9
2.3. Ikraftträdande av ny EES-rätt	5	2. Ikraftträdande	11
2.4. Landskapet Ålands ställning inom Europeiska unionen	5	3. Lagstiftningsordning	12
2.5. Övriga behov av anpassning av självstyrelselagen	5	LAGFÖRSLAG	12
3. Föreslagna ändringar	5	BILAGA	14
		Parallelltext	14

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

1.1. Ålands ställning vid ett finländskt medlemskap i Europeiska unionen

Enligt fördraget om Konungariket Norges, Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning till Europeiska unionen (*anslutningsfördraget*) skall de tre fördragen om upprättande av de Europeiska gemenskaperna tillämpas på Åland endast om Finland i samband med ratifikationen av anslutningsfördraget avger en förklaring om att fördraget skall tillämpas på Åland. För att Finland skall kunna ge en sådan förklaring krävs enligt 59 § 1 mom. självstyrelselagen för Åland (1144/91) att lagtinget med kvalificerad majoritet ger sitt bifall till anslutningsfördraget.

Till anslutningsfördraget har fogats ett särskilt protokoll nr 2 (*Ålandsprotokollet*) med bestämmelser om hur de tre grundläggande fördragen skall tillämpas på Åland såvida Åland ansluts till EU.

Enligt artikel 1 i protokollet hindrar Romfördraget inte en fortsatt tillämpning av de bestämmelser om Åland som var i kraft den 1 januari 1994 om inskränkningar, på icke-diskriminerande grund för fysiska personer utan åländsk hembygdsrätt och juridiska personer, i rätten att förvärva och inneha fast egendom samt i etableringsrätten och rätten att tillhandahålla tjänster utan tillstånd av behöriga myndigheter i landskapet.

Enligt punkt a i artikel 2 utesluts landskapet från gemenskapens beskattningsterritorium i fråga om indirekta skatter, vilket innebär att Europeiska gemenskapens (EG) direktiv om indirekta skatter inte behöver tillämpas beträffande Åland. Landskapet står inte till följd av detta utanför gemenskapens tullunion, men mellan Åland och de övriga delarna av gemenskapen måste skapas en förtullningsgräns för uppbörden av de indirekta skatterna.

Enligt punkt b i artikel 2 är syftet med skatteundantaget att bevara en livskraftig lokal ekonomi på Åland och undantaget skall inte återverka negativt på unionsintressena eller unionens gemensamma politik. Det anges även att bestämmelserna i punkt a om undantaget kan frångås, om de äventyrar en sund konkurrens och gemenskapens egna intäkter. Detta

kan dock endast ske efter ett enhälligt beslut av rådet på förslag av kommissionen.

Enligt artikel 3 skall Finland se till att alla fysiska och juridiska personer i medlemsstater-na likabehandlas på Åland. Med Finland avses här republiken Finland inklusive Åland.

1.2. Medlemskapets inverkan på lagstiftnings- och förvaltningsbehörigheten

Behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket

Självstyrelselagens bestämmelser om behörighetsfördelningen mellan riket och landskapet påverkas inte av att Finland inklusive Åland ansluts till EU, utan behörigheten att tillämpa och verkställa gemenskapsrätten på Åland skall fördelas mellan riket och landskapet i enlighet med självstyrelselagens bestämmelser.

Inom landskapets behörighetsområden skall således lagtinget och landskapsstyrelsen ansvara för att EG-direktiven genomförs i landskapet och landskapsstyrelsen formulera Finlands nationella ställningstaganden vid tillämpningen av gemenskapens gemensamma politik i landskapet. En förutsättning för att Åland skall erhålla EU-stöd inom landskapets behörighetsområden är följaktligen att lagtinget och landskapsstyrelsen vidtar de lagstiftningsåtgärder gemenskapsrätten förutsätter, att landskapsstyrelsen formulerar planer och program för landskapets stödpolitik och att landskapet ansvarar för den nationella medfinansieringen.

Behörighetsfördelningen mellan landskapet och EU

Ett medlemskap i EU medför att EU får exklusiv lagstiftningsbehörighet på vissa områden. Till den del dessa områden faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet överförs således en del av lagtingets lagstiftande makt till EU:s lagstiftande organ.

EG:s lagstiftningsbehörighet innebär att EG:s rättsakter inom dessa områden inte godkänns eller sätts i kraft nationellt. EG-förordningarna blir efter att ha trätt i kraft inom gemenskapen direkt tillämpliga i landskapet medan EG-direktivens bestämmelser skall ge

nomföras i landskapslagstiftningen inom en viss tid efter ikraftträdandet. Förordningarna och direktiven publiceras inte i Ålands författningssamling utan i stället i Europeiska gemenskapernas officiella tidning. De lagstiftningsåtgärder landskapet vidtar med anledning av ett EG-direktiv kommer dock såsom all landskapslagstiftning att publiceras i Ålands författningssamling.

2. Nuläge

2.1. Landskapet Ålands ställning i beredningen av nationell lagstiftning

Allmänt

Enligt självstyrelselagen för Åland är lagstiftningsbehörigheten fördelad mellan landskapet och riket så att de rättsområden inom vilka landskapet har lagstiftningsbehörighet räknas upp i 18 § och de rättsområden inom vilka riket har behörighet räknas upp i 27 §. Dessutom finns i 29 § en förteckning över rättsområden inom vilka behörigheten kan överföras på landskapet genom lag som stiftas i vanlig lagstiftningsordning.

Förvaltningsbehörigheten följer lagstiftningsbehörigheten med de undantag och tillägg som räknas upp i 23 och 30 §§.

Självstyrelselagen utgår således från en exklusiv uppdelning av lagstiftningsbehörigheten. Landskapet har dock getts vissa möjligheter att påverka rikslagstiftningen i frågor som är av vikt för landskapet. Påverkningens möjligheter är följande:

Initiativrätt

Lagtinget kan enligt 22 § 1 mom. väcka initiativ i frågor som hör till rikets lagstiftningsbehörighet. Initiativet föreläggs riksdagen genom regeringens försorg. Regeringen kan inte vägra förelägga riksdagen initiativet. Landskapsstyrelsen kan enligt 22 § 2 mom. göra framställning om utfärdande av administrativa stadganden.

Utlåtande om lagförslag

Enligt 28 § 2 mom. skall utlåtande av land-

skapet inhämtas innan lagar som har särskild betydelse för landskapet stiftas. Innan republikens president eller statsrådet utfärdar stadganden som uteslutande gäller landskapet eller som annars har särskild betydelse för landskapet, skall enligt 33 § utlåtande av landskapsstyrelsen inhämtas. Detsamma gäller föreskrifter som meddelas av någon annan myndighet.

Ikraftträdande av vissa rikslagar

Utan lagtingets bifall träder en ändring av grundlag eller annan rikslag inte i kraft i landskapet, såvitt det är fråga om principerna för enskildas rätt att i landskapet äga fast egendom eller tillgångar som hör till näringsverksamhet (28 § 1 mom.). I dessa fall har landskapet således ett slags vetorätt i förhållande till rikslagstiftningen.

2.2. Landskapet Ålands ställning vid ingående av internationella fördrag

Enligt självstyrelselagen för Åland skall bifall av Ålands lagting inhämtas för att ett internationellt fördrag som Finland ingår skall bli gällande på Åland, till den del fördraget innebär direkt undantag från självstyrelselagen eller reglerar frågor som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet.

Bestämmelser om inhämtande av bifall finns i 59 § självstyrelselagen. Enligt 59 § 1 mom. blir en bestämmelse i ett internationellt fördrag som innebär avvikelse från självstyrelselagen gällande i landskapet endast om därom stiftas en lag i grundlagsordning och lagtinget bifaller ändringen med 2/3 majoritet. Enligt 59 § 2 mom. blir en bestämmelse i ett fördrag i en fråga som enligt självstyrelselagen faller inom landskapets behörighet gällande i landskapet endast om lagtinget ger sitt bifall till den författning genom vilken bestämmelsen sätts i kraft. Lagtinget kan i de fall som avses i 2 mom. bemyndiga landskapsstyrelsen att ge bifall.

Självstyrelselagen innehåller också bestämmelser om landskapets möjligheter att medverka i förhandlingar om ingående av internationella fördrag. För det första kan landskapsstyrelsen enligt 58 § 1 mom. göra framställningar hos behörig myndighet om förhandlingar om fördrag med en främmande makt. För det

andra skall landskapsstyrelsen enligt 58 § 2 mom. underrättas om förhandlingar i fråga om angelägenheter som faller inom landskapets behörighet. Om förhandlingarna inte direkt gäller frågor som faller inom landskapets behörighet, men som annars kan ha särskild betydelse för landskapet, skall landskapet underrättas, om detta lämpligen kan ske. Om särskilda skäl finns, skall landskapet ges tillfälle att delta i förhandlingar som gäller frågor som faller inom landskapets behörighet eller som annars har särskild betydelse för landskapet.

2.3. Ikraftträdande av ny EES-rätt

Enligt avtalet om ett Europeiskt ekonomiskt samarbetsområde (EES) tillkommer nya EES-rättsakter genom beslut av Gemensamma EES-kommittén. Dessa beslut uppfattas som internationella fördrag och skall därför sättas i kraft nationellt genom en lag, en förordning eller ett beslut. Om ärendet hör till landskapet Ålands lagstiftningsbehörighet, måste bifall av landskapet inhämtas för att de nya EES-rättsakterna skall bli gällande i landskapet.

2.4. Landskapet Ålands ställning inom Europeiska unionen

Om Finland blir medlem av Europeiska unionen (EU) och Ålands lagting för sin del ger bifall till att EU-fördraget träder i kraft i landskapet, kommer en del av rikets och landskapets lagstiftningsbehörighet att överföras på gemenskapens institutioner. Så som ovan nämndes kommer fördelningen av lagstiftningsbehörigheten mellan riket och landskapet i sig inte att påverkas. Till den del en fråga hör till gemenskapens behörighet, men enligt självstyrelselagen faller inom landskapets behörighet blir det landskapets sak att se till att gemenskapsrätten genomförs nationellt. Detta innebär bl.a. att landskapet skall se till att landskapslagstiftningen inte strider mot EG-förordningar, att kompletterande bestämmelser som förutsätts i EG-förordningar utfärdas i landskapet samt att EG:s direktiv genomförs riktigt och effektivt.

I ett EU-medlemskap kommer således inte nya EG-rättsakter längre att betraktas som internationella avtal som skall sättas i kraft

nationellt, utan EG-rättsakterna blir direkt tillämpliga så snart de träder i kraft inom EU. Landskapet kan därför inte hindra att nya rättsakter träder i kraft i landskapet och något samtyckesförfarande finns inte längre. Till den del EU har kompetens att ingå internationella fördrag med stater eller organisationer utanför EU, uppstår också för landskapet bindande normer genom dylika fördrag.

2.5. Övriga behov av anpassning av självstyrelselagen

Självstyrelselagen stiftades innan EES-avtalet var klart. Därför har integrationsfrågor inte kunnat beaktas i lagen. I detta skede bör självstyrelselagen ändras på de punkter den strider mot anslutningsfördraget. Däremot föreslås det inte nu att stadganden som i praktiken förefaller att förlora sin betydelse till följd av ett EU-medlemskap skall upphävas. Det beror på att det inte i detta skede är möjligt att överblicka vilken betydelse dessa stadganden kan tänkas få t.ex. i förhållande till stater utanför EU.

3. Föreslagna ändringar

3.1. Landskapet Ålands deltagande i beslutsfattandet i EU-ärenden

Eftersom nya EG-rättsakter blir direkt tillämpliga i landskapet Åland också inom de områden som hör till landskapets lagstiftningsbehörighet, bör landskapet tillförsäkras möjligheter att delta i beredningen av EG-rättsakterna och påverka deras innehåll. Det är viktigt att det finns möjlighet att i ett så tidigt skede som möjligt påverka utformningen av rättsakterna och kräva eventuella undantag eller övergångsperioder. Därför bör självstyrelselagen kompletteras med bestämmelser inte bara om landskapets rätt att delta i det nationella beslutsfattandet utan också om riksmyndigheternas skyldighet att ge landskapet all den information som behövs.

Förslaget utgår från att landskapet skall ha rätt att delta i rikets beredningsorganisation när frågor som hör till landskapets behörighet eller annars har särskild betydelse för landskapet behandlas. Idén är att skapa ett smidigt system så att landskapsstyrelsen själv kan

avgöra när man vill delta i beredningen. Lantrådet, som är ordförande för landskapsstyrelsen, skall också ha rätt att yttra sig när ärenden som hör till landskapets behörighet eller annars är av betydelse för landskapet behandlas på ministernivå, dvs. i ministerutskott. För att landskapet skall ha möjlighet att delta i riksdagsbehandlingen av integrationsärenden föreslås det dessutom i en separat proposition om ändring av riksdagsordningen att den riksdagsledamot som har valts från Ålands valkrets alltid skall ha rätt att närvara vid stora utskottets sammanträden.

Många av de centrala sektorerna inom Europeiska gemenskapens politik, så som jordbruket, fisket, trafiken och den regionala utvecklingen faller enligt kompetensfördelningen i självstyrelselagen helt eller delvis inom landskapets behörighet. Gemenskapens politik inom dessa områden genomförs ofta genom program som verkställs av medlemsstaterna. För att självstyrelselagens kompetensfördelning skall kunna upprätthållas föreslås ett nytt stadgande i självstyrelselagen om att landskapsstyrelsen formulerar Finlands nationella ställningstagande vid tillämpningen av EG:s gemensamma politik, till den del ärendet faller inom landskapets behörighet. Riket och landskapet företräds inom EU av den gemensamma förhandlingsorganisationen. Inom EU företräds landskapet således av riket, men det är naturligt att landskapets företrädare deltar i Finlands delegation i situationer när åtgärderna direkt gäller landskapet och kommissionen vill diskutera direkt med landskapet.

Med hänsyn till landskapet Ålands självstyrelse och landskapets lagstiftningsbehörighet bör till en av Finlands representanter i EU:s regionkommitté föreslås en person som landskapsstyrelsen utser. Genom fördraget om Europeiska unionen fogades till Romfördraget ett nytt kapitel med bestämmelser om regionkommittén. Regionkommittén har rådgivande uppgifter och skall biträda rådet och kommissionen. Regionkommittén skall höras av rådet eller kommissionen i de fall som anges i Romfördraget och i alla övriga fall där rådet eller kommissionen finner det lämpligt. Enligt Romfördraget skall regionkommittén höras i frågor som gäller

— beslut om stimulansåtgärder inom utbildningen (artikel 126.4), kulturen (128.5) och folkhälsan (129.4),

— riktlinjer för transeuropeiska nät och

åtgärder för att säkerställa nätens driftskompatibilitet (129 d),

— fastställande av strukturfondernas uppgifter, huvudmål och organisation (130 d),

— vidtagande av särskilda åtgärder utanför fonderna (130 b),

— beslut om genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden (130 e).

Regionkommittén består av företrädare för regionala och lokala organ. Medlemmarna utses genom enhälligt beslut av rådet på förslag av medlemsstaterna.

3.2. Övriga ändringar av självstyrelselagen

Behörighet att vara verksam inom hälso- och sjukvården samt veterinärväsendet

Enligt 30 § 9 punkten självstyrelselagen avgör landskapsstyrelsen huruvida nordiska medborgare som är behöriga att vara verksamma inom hälso- och sjukvården eller veterinärväsendet i ett annat nordiskt land än Finland, kan förklaras behöriga att vara verksamma i landskapet efter att ha godkänts i ett prov som landskapsstyrelsen ordnar om landskapslagstiftningen på området. Bestämmelsen sammanhänger med 27 § 30 punkten enligt vilken riket är behörigt att lagstifta om behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården.

Behörigheten att vara yrkesverksam inom EU regleras genom EG-lagstiftning och eventuella begränsningar en medlemsstat uppställer för behörigheten att utöva ett yrke i staten är utan verkan gentemot medborgare i andra medlemsstater. Bestämmelserna i 30 § 9 punkten, som innebär en diskriminering av nordiska medborgare i jämförelse med medborgare i de övriga medlemsstaterna, är således utan verkan inom gemenskapen. Riksdagen gav i november 1993 med Ålands lagtings bifall sitt godkännande till vissa bestämmelser i överenskommelsen mellan de nordiska länderna om en gemensam nordisk arbetsmarknad för viss hälso- och sjukvårdspersonal och veterinärer (FördrS 1/94).

Bestämmelsen i 30 § 9 punkten har kommit till för att göra det lättare för nordiska medborgare att i landskapet Åland vara verksamma inom hälso- och sjukvården eller veterinärväsendet. Redan genom EES-avtalet och den

ovan nämnda nordiska konventionen har bestämmelsen dock fått en motsatt funktion i och med att den uppställer strängare krav än gemenskapsrätten. Bestämmelsen är utan verkan och kan därför upphävas.

Rösträtt och valbarhet i lagtingsval och kommunala val

Genom Maastrichtfördraget fogades bestämmelser om unionsmedborgarskap till Romfördraget. Enligt bestämmelserna har en unionsmedborgare rösträtt och valbarhet i kommunala val i den medlemsstat där han är bosatt. Rådet har dock inte ännu fattat beslut om genomförande av kommunal rösträtt och valbarhet. Avsikten är att rådet skall fatta beslut om kommissionens förslag om genomförande under år 1994 och att direktivet skall genomföras av medlemsstaterna före utgången av år 1995.

I slutakten från anslutningskonferensen har intagits en förklaring enligt vilken frågan om rösträtt och valbarhet i kommunala val på Åland skall avgöras i enlighet med Finlands önskemål inom sex månader från Finlands anslutning, såvida även Åland skall anslutas till unionen. Förklaringen har intagits för att Ålands särställning skall kunna beaktas då beslutet om genomförande av Maastrichtfördragets bestämmelser om den kommunala rösträtten och valbarheten fattas.

Kravet på hembygdsrätt för rösträtt och valbarhet i kommunala val i landskapet är således förenligt med gemenskapsrätten. Även i framtiden torde krav på åländsk hembygdsrätt för rösträtt och valbarhet vid kommunala val i landskapet kunna uppställas när Finland uppper detta som sitt önskemål vid sin förklaring och önskemålet beaktas vid genomförandet av EG-direktivet om genomförande av unionsmedborgares rösträtt och valbarhet i kommunala val.

Enligt 67 § självstyrelselagen medges finska medborgare som saknar hembygdsrätt samt danska, isländska, norska och svenska medborgare rösträtt och valbarhet vid val av förtroendevalda inom kommunalförvaltningen. Sådan rösträtt medges under de förutsättningar som anges i landskapslag. Landskapslagen skall antas med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

För att möjliggöra kommunal rösträtt för

unionsmedborgare bör 67 § 1 mom. ändras så att även unionsmedborgare kan ges kommunal rösträtt.

Lagstiftningskontrollen

Republikens President har enligt 19 § självstyrelselagen rätt att förordna att en landskapslag skall förfalla helt eller delvis såvida landskapet överskridit sin lagstiftningsbehörighet eller landskapslagen rör rikets inre eller yttre säkerhet. Ålandsdelegationens utlåtande skall alltid inhämtas över lagen och högsta domstolens utlåtande skall inhämtas om ett förordnande av lagen att förfalla kan bli aktuellt. Ärendena bereds och föredras för presidenten av justitieministeriet. Presidentens förordnande om att en lag skall förfalla måste ges inom fyra månader från det att lagen delgivits presidenten. I annat fall kan landskapslagen träda i kraft.

Om den maximala kontrolltiden om fyra månader utnyttjas till fullo, blir den sammanlagda tiden för beredning och lagstiftningskontroll av landskapslagar relativt lång. Detta kan bli ett problem vid ett medlemskap eftersom ett EG-direktiv vanligen skall genomföras inom sex månader. Inom denna tid skall således den behövliga landskapslagen beredas av landskapsstyrelsen, behandlas av lagtinget, skickas på remiss till Ålandsdelegationen och eventuellt högsta domstolen samt föredras för presidenten. Ett medlemskap medför inte ett direkt behov av att ändra bestämmelserna om lagstiftningskontrollen. Ett smidigare procedursystem som skulle förkorta den faktiska kontrolltiden skulle dock underlätta landskapets situation vid genomförande av ny EG-lagstiftning. Det föreslås därför att förfarandet förenklas, men att fyramånaderstiden bibehålls.

Ämbetsspråket

Enligt 36 § självstyrelselagen är landskapet enspråkigt svenskt och ämbetsspråket i stats-, landskaps- och kommunalförvaltningen svenska. Enligt 38 § är skriftväxlingsspråket mellan landskapsmyndigheterna och de centrala statsmyndigheterna svenska, dock så att fördrag som tillställs lagtinget för godkännande även kan översändas på originalspråket, om fördraget med stöd av lag inte publiceras på svenska.

Fastän svenska blir ett av unionens officiella språk och alla nya rättsakter kommer att finnas i en officiell svensk version som översatts inom unionen, kommer det material som produceras i beredningsskedet dock inte alltid att genast finnas tillgängligt på svenska utan endast på franska och engelska.

Självstyrelselagen bör ändras så att handlingar som delges landskapet i syfte att underrätta landskapet om ärenden som bereds inom EU:s institutioner och som inte översatts till svenska kan översändas på originalspråket, för att det skall vara möjligt för landskapet att aktivt ta del i beredningsarbetet inom gemenskapen.

Utfärdande av överenskommelseförordningar

Enligt 32 § självstyrelselagen kan förvaltningsbehörighet överföras mellan riket och landskapet genom riksförordning med landskapsstyrelsens samtycke. Dessa förordningar kallas överenskommelseförordningar. I regeringens proposition med förslag till lagstiftning om vissa av de högsta statsorganens maktbefogenheter (RP 285/1994 rd) föreslås bl.a. en ändring av 21 § regeringsformen som innebär att förordningar utfärdas av statsrådet, om inte något annat stadgas i lag.

Självstyrelselagen anger inte uttryckligen att det är republikens president som utfärdar överenskommelseförordningar, utan detta har tagits för givet när lagen stiftades. Då presidenten också i övrigt har en central roll när det gäller landskapet Ålands självstyrelse föreslås det att ett uttryckligt stadgande tas in i självstyrelselagen om att presidenten utfärdar överenskommelseförordningar.

4. Propositionens verkningar

Propositionen har inga nämnvärda verkningar för statens ekonomi. Administrativt innebär förslaget ett smidigt förfarande för skötseln av förhållandet mellan landskapet och riket i integrationsfrågor. Den praktiska hanteringen av landskapslagar blir smidigare och minskar antalet statsråds- och presidentföredragningar. Förslaget medför i sig inte behov av ökade resurser. Däremot är det sannolikt att ett medlemskap kräver ökade insatser inom utrikesförvaltningen och flera ministerier för skötseln av frågor som gäller landskapet Åland.

5. Beredningen av propositionen

I regeringens proposition till riksdagen om godkännande av vissa bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (RP 135/1994 rd. s. 91) konstateras att det separat bör utredas hur de åländska självstyrelsemyndigheternas möjligheter att påverka Finlands ställningstaganden i Europeiska unionens råd garanteras under ett EU-medlemskap med beaktande av principerna i 58 § självstyrelselagen om underrättande av landskapet om internationella förhandlingar. Justitieministeriet tillsatte i samråd med landskapsstyrelsen och utrikesministeriet i augusti 1994 en gemensam arbetsgrupp för att göra utredningen. Samtidigt tillsatte ministeriet i samråd med landskapsstyrelsen en annan gemensam arbetsgrupp för att se över till vilka delar självstyrelselagen för Åland måste ändras, om Finland inklusive Åland blir medlem av Europeiska unionen. Propositionen, som har beretts på justitieministeriet, bygger på arbetsgruppernas förslag.

Arbetsgruppernas förslag sändes på remiss till statsrådets kansli och samtliga ministerier samt till Ålands landskapsstyrelse och Ålandsdelegationen. Förslagen om ändring av förfarandet vid kontroll av landskapslagar sändes dessutom för kännedom till republikens presidents kansli, högsta domstolen och justitiiekanslersämbetet.

Utlåtande om arbetsgruppernas betänkanden erhöles av handels- och industriministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, undervisningsministeriet, försvarsministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, arbetsministeriet, finansministeriet, utrikesministeriet, miljöministeriet, statsrådets kansli, Ålandsdelegationen och Ålands landskapsstyrelse. Inrikesministeriet och trafikministeriet meddelade att de inte yttrar sig över förslagen.

I utlåtandena förordades de ändringsförslag som ingår i denna proposition. Utrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet samt undervisningsministeriet fäster dock i fråga om den föreslagna 59 b § särskild uppmärksamhet vid att det kan uppstå både praktiska och principiella problem om Finland har två nationella ståndpunkter vid tillämpningen av EG:s gemensamma politik. Landskapsstyrelsen har framfört önskemålet att vissa ändringar av självstyrelselagen som inte har ett direkt samband med EU-medlemskapet skulle göras i samband med föreliggande proposition. Med

hänsyn till den brådskande tidtabellen har dessa förslag dock inte kunnat tas med.

6. Samband med andra propositioner

Propositionen har samband med regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (RP 135/1994 rd.). Om Finlands medlemskap i Europeiska unionen inte förverkligas, bör förslagen i föreliggande proposition förfalla. Detsamma gäller om Finland blir medlem men Ålands lagting inte ger

sitt bifall till att anslutningsfördraget träder i kraft i landskapet Åland.

I en separat proposition till riksdagen ingår ett förslag till ändring av 52 § riksdagsordningen, enligt vilket den ledamot som väljs från Ålands valkrets alltid har rätt att närvara vid stora utskottets sammanträden.

Förslaget om ett tillägg i 32 § självstyrelselagen har samband med regeringens proposition med förslag till lagstiftning om vissa av de högsta statsorganens maktbefogenheter (RP 285/1994 rd). Förslaget om ändring av 32 § självstyrelselagen kan dock genomföras oberoende av en eventuell ändring av regeringsformen till denna del.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslag

19 §. *Lagstiftningskontrollen.* Enligt förslaget skall landskapslagar som lagtinget har antagit skickas direkt till justitieministeriet och inte så som nu till republikens presidents kansli. Tiden inom vilken presidenten kan utöva vetorätt räknas från det landskapslagen ankom till justitieministeriet. Samtidigt som en landskapslag sänds till justitieministeriet skall en kopia direkt tillställas Ålandsdelegationen för utlåtande.

Enligt förslaget skall justitieministeriet ha möjlighet att direkt begära utlåtande av högsta domstolen utan att frågan om att begära utlåtande behöver föredras för republikens president. Utlåtande av högsta domstolen begärs i praktiken alltid åtminstone om Ålandsdelegationen har ansett att lagtinget har överskridit sin behörighet, om Ålandsdelegationen har röstat eller om landskapslagen gäller ett område som inte uttryckligen nämns i självstyrelselagen. Lagförslaget avser inte att påverka praxis i fråga om när utlåtande begärs, utan syftet är endast att förenkla och påskynda förfarandet. Eftersom presidenten inte kan utöva vetorätt utan att först ha begärt utlåtande av högsta domstolen, föreslås det att presidenten fortfarande skall kunna begära utlåtande även om justitieministeriet inte har gjort det.

30 §. *Behörighet och förfarande i förvaltningsärenden.* Av de skäl som nämns i den allmänna

motiveringen föreslås det att 30 § 9 punkten upphävs.

32 §. *Överenskommelseförordningar.* I 3 mom. föreslås ett tillägg om att republikens president utfärdar överenskommelseförordningar. Förslaget innebär att presidenten också framdeles utfärdar överenskommelseförordningar, även om regeringsformen ändras så att huvudregeln blir att det är statsrådet som utfärdar förordningar. Förslaget har samband med regeringens proposition med förslag till lagstiftning om vissa av de högsta statsorganens maktbefogenheter (RP 285/1994 rd). Förslaget kan dock genomföras innan en ändring av regeringsformen till denna del antas.

38 §. *Skriftväxlingsspråk.* Handlingar som utväxlas mellan landskapets och statens myndigheter skall enligt självstyrelselagen vara avfattade på svenska. Som undantag från huvudregeln kan fördrag som lagtinget skall ge bifall till även översändas på originalspråket, om fördraget inte med stöd av lag publiceras på svenska. Nu föreslås att även handlingar som delges landskapet i syfte att underrätta landskapet om ärenden som bereds inom EU:s institutioner skall kunna översändas på originalspråket, om handlingarna inte ännu har översatts till svenska. I praktiken torde det främst bli fråga om att fransk- och engelskspråkiga handlingar tillställs landskapet. Stadgandet behövs eftersom översättningen till svenska sker inom EU:s institutioner och tid-

tabellen för beredning av ärenden kan vara sådan att det inte alltid går att invänta överläggningen om man vill påverka behandlingen.

9 a kap. Ärenden som gäller Europeiska unionen

I gällande självstyrelselag finns i 9 kap. bestämmelser om landskapet Ålands ställning vid ikraftträdande av internationella fördrag. Enligt avtalet om Europeiska samarbetsområdet kommer ny EG-lagstiftning till stånd inom EES på det sättet att beslut om antagande av lagstiftningen fattas av Gemensamma EES-kommittén. Gemensamma EES-kommitténs beslut skall därefter sättas i kraft i Finland som om det vore ett internationellt fördrag. Förfarandet påminner således om förfarandet vid godkännande och ikraftträdande av internationella fördrag. Vid ett medlemskap i EU kommer situationen dock att bli avsevärt annorlunda. EG-lagstiftningen kan inte längre jämföras med fördrag, utan den blir snarare jämförbar med den nationella lagstiftningen, eftersom den får en direkt tillämpning. Det blir därför inte möjligt att tillämpa förfarandet i 9 kap. självstyrelselagen på ny EG-lagstiftning. Därför föreslås det att de nya paragraferna om landskapet Ålands deltagande i det nationella beslutsfattandet tas in i ett separat kapitel.

EU-ärendena kan i praktiken medföra kompetensvister mellan riks- och landskapsmyndigheterna i fråga om tolkningen av självstyrelselagens bestämmelser om lagstiftnings- och förvaltningsbehörighet. Det finns dock ingen anledning att ha särskilda förfaranden för sådana tvister. Det innebär att eventuella kompetensvister skall lösas i första hand med diskussioner mellan berörda myndigheter och i andra hand så att utlåtande med stöd av 56 § 1 mom. självstyrelselagen begärs av Ålandsdelegationen. I sista hand avgörs kompetensvister av högsta domstolen med stöd av 60 § 2 mom.

59 a §. *Beredningen av ärenden som gäller Europeiska unionen.* Syftet med stadgandet i 1 mom. är att landskapsstyrelsen i tid skall få kännedom om rättsakter, fördrag och andra ärenden som bereds inom EU:s institutioner, så att landskapet på det sättet får möjlighet att påverka besluten och att i tillräckligt god tid förbereda ändringar av landskapslagstiftningen. Landskapsstyrelsen skall alltid underlättas när saken är sådan att den enligt självstyrelselagen hör till landskapets behörig-

het. Om saken inte är sådan att den hör till landskapets behörighet, men den annars kan ha särskild betydelse för landskapet skall landskapsstyrelsen också underrättas.

I praktiken kommer kommissionens samtliga förslag till nya rättsakter att distribueras till landskapet direkt från utrikesministeriet, eftersom det inte blir möjligt för utrikesministeriet eller de andra ministerierna att inom rimlig tid göra bedömningar av vilka ärenden som är sådana att de har betydelse för landskapet. Varje enskilt ministerium svarar för förvaltningen av de sektioner som bereder EU-ärenden. Dessa beredningssektioner skall i sin tur skall se till att landskapet får tillräcklig information. För att behandlingen av Ålands-ärenden i praktiken skall fungera bör varje ministerium ha en tjänsteman med särskilt ansvar för Ålandsfrågor. Denna tjänsteman skall se till att informationen till landskapet fungerar i praktiken.

För att informationsgången också i praktiken skall fungera snabbt och effektivt har regeringen för avsikt att ordna så att landskapet Åland kan ha en egen specialrådgivare vid Finlands ständiga representation i Bryssel. Rådgivaren skall lyda under representationens organisation och, enligt de regler som gäller specialtjänstemän utsända av ministerier, ha till uppgift att förmedla information till landskapet om arbetet vid EU:s institutioner. Kostnaderna för rådgivaren skall bestridas av landskapet.

I paragrafens 2 mom. föreslås ett allmänt stadgande om landskapets rätt att delta i den nationella beredningen av EU-ärenden. Efter- som man kan anta att organisationen för handläggning av EU-ärenden småningom utvecklas och förändras, är det inte ändamålsenligt att i självstyrelselagen ha detaljerade bestämmelser om de administrativa organen. Närmare bestämmelser om detta kan utfärdas i reglementet för statsrådet (995/43).

För närvarande bereds EU-ärenden vid statsrådet i över 50 beredningssektioner. Deras arbete samordnas av EU-sekretariatet vid utrikesministeriet. Sektionerna arbetar under kommittén för EU-ärenden, som i sin tur arbetar under EU-ministerutskottet.

Det föreslagna stadgandet innebär att landskapsstyrelsen har rätt att delta när de sektioner och andra organ vid statsrådet som bereder EU-ärenden behandlar ärenden som hör till landskapets behörighet eller annars kan ha särskild betydelse för landskapet. Stadgandet

skall inte enbart anses innebära att landskapet har rätt att delta vid sammanträdena när frågor som gäller landskapet behandlas utan avser även att ge landskapet rätt att ta initiativ till att särskilt angivna frågor skall tas upp till behandling.

Lantrådet, som är ordförande för landskapsstyrelsen, skall också ha rätt att bli hörd av de ministerutskott som behandlar EU-ärenden när saken hör till landskapets behörighet eller annars kan ha särskild betydelse för landskapet. Detta utesluter inte att andra ledamöter av landskapsstyrelsen hörs av ett ministerutskott, men skyldigheten att höra avser endast lantrådet. Avsikten är att närmare bestämmelser skall tas in i reglementet för statsrådet.

59 b §. *Tillämpning av Europeiska gemenskapens gemensamma politik.* För att landskapet skall kunna påverka besluten i de frågor som enligt självstyrelselagen helt eller delvis faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet föreslås ett förfarande enligt vilket landskapsstyrelsen, till den del ärendet faller inom landskapets behörighet, i dessa frågor formulerar Finlands nationella ställningstagande för Ålands vidkommande. I sådana fall är det också naturligt att landskapet deltar i Finlands delegation i EU när dessa frågor behandlas.

I de frågor landskapet har behörighet enligt självstyrelselagen skulle landskapets ställningstagande, t.ex. program och planer, fogas som en särskild del till motsvarande ställningstaganden som gäller riket och överlämnas tillsammans. I de frågor behörigheten enligt självstyrelselagen är delad mellan riket och landskapet skulle Finlands nationella ställningstagande i praktiken utformas separat av statsrådet respektive landskapsstyrelsen, men i ömsesidigt förpliktande samråd.

59 c §. *Europeiska gemenskapens regionkommitté.* Enligt paragrafen skall till en av Finlands representanter i Europeiska gemenskapens regionkommitté föreslås en kandidat som landskapsstyrelsen utser. Stadgandet skall förstås så, att det också gäller representantens ersättare. Finland kommer sammanlagt att ha nio medlemmar. Regionkommittén är enligt artikel 198 a i Romfördraget en rådgivande kommitté som består av företrädare för regionala och lokala organ. Kommitténs medlemmar utses för fyra år genom enhälligt beslut av rådet på förslag av respektive medlemsstater. Medlemmarna i kommittén kan återväljas.

60 a §. *Sekretess.* Självstyrelselagen anger

inte uttryckligen om rikets lagstiftning om sekretess och handlingars offentlighet skall tillämpas också i landskapet Åland när det är fråga om internationella fördrag. Högsta förvaltningsdomstolen har nyligen avgjort ett mål, där det bekräftas att rikslagstiftningen skall tillämpas.

Enligt förslaget skall rikslagstiftningen om sekretess och handlingars offentlighet gälla också i fråga om ärenden som behandlas inom Europeiska unionen i den mån saken inte regleras direkt av gemenskapslagstiftningen. För tydlighetens skull föreslås det också i fråga om internationella fördrag ett uttryckligt omnämnande av att rikslagstiftningen om sekretess och offentlighet tillämpas i landskapet. Till denna del innebär förslaget endast en kodifiering av vad som redan gäller.

Eftersom den föreslagna bestämmelsen om sekretess och handlingars offentlighet skall gälla ärenden som avses i såväl 9 som 9 a kap. föreslås det att bestämmelsen tas in i en ny 60 a § i 10 kap. med särskilda stadganden.

67 §. *Införande av kommunal rösträtt i vissa fall.* I samband med 1991 års självstyrelselag intogs ett stadgande om möjligheten att genom landskapslag, som antas med minst två tredjedelar av de avgivna rösterna, införa kommunal rösträtt och valbarhet för finska medborgare som saknar hembygdsrätt samt för medborgare i nordiska länder. Av de skäl som nämns i den allmänna motiveringen föreslås det att sådan rösträtt och valbarhet på motsvarande sätt skall kunna ges Europeiska unionens medborgare.

Eftersom alla nordiska länder inte i detta skede kommer att bli medlemmar i EU, bör lagrummet utformas så att landskapslagstiftningen om rösträtt för medborgare i nordiska länder som inte hör till EU kan bibehållas. Samtidigt kan tiden dock anses mogen för att ta steget fullt ut och anse att det är landskapets sak att avgöra huruvida rösträtten och valbarheten skall omfatta endast unionsmedborgare eller om den inte alls skall begränsas med avseende på medborgarskap. Lagrummet har därför utformats så, att det inte ställer hinder för någondera lösningen.

2. Ikraftträdande

Lagförslaget hänför sig till Finlands medlem-

skap i Europeiska unionen och föreslås träda i kraft samtidigt som medlemskapet.

3. Lagstiftningsordning

Enligt 69 § 1 mom. självstyrelselagen kan självstyrelselagen ändras endast genom överensstämmande beslut av riksdagen och lagtinget. Besluten skall i riksdagen fattas i den

ordning som gäller vid ändring av grundlag och i lagtinget med en majoritet om minst två tredjedelar av de avgivna rösterna.

Eftersom lagändringen borde träda i kraft samtidigt som EU-medlemskapet den 1 januari 1995, bör lagförslaget behandlas i brådskande ordning enligt 67 § 2 mom. riksdagsordningen.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av självstyrelselagen för Åland

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § riksdagsordningen stadgar, och med Ålands lagtings bifall

upphävs i självstyrelselagen för Åland av den 16 augusti 1991 (1144/91) 30 § 9 punkten, *ändras* 19 § 1 och 2 mom., 32 § 3 mom., 38 § 2 mom. och 67 § 1 mom. samt *fogas* till lagen ett nytt 9 a kap. och en ny 60 a § som följer:

19 §

Lagstiftningskontrollen

Beslut om antagande av landskapslag skall tillställas justitieministeriet, som föredrar landskapslagen för republikens president, samt Ålandsdelegationen som avger utlåtande över beslutet till justitieministeriet innan beslutet föredras för presidenten.

Finner republikens president att lagtinget har överskridit sin lagstiftningsbehörighet eller att landskapslagen rör rikets inre eller yttre säkerhet, kan presidenten, efter att högsta domstolens utlåtande har inhämtats, inom fyra månader från den dag då lagtingsbeslutet delgavs justitieministeriet förordna att lagen skall förfalla i sin helhet eller till någon viss del.

32 §

Överenskommelseförordningar

Över förslag till överenskommelseförordningar skall utlåtande av Ålandsdelegationen begäras. Överenskommelseförordningar utfärdas av republikens president.

38 §

Skriftväxlingsspråk

— — — — —
Fördrag som enligt 59 § skall tillställas lagtinget för godkännande, kan likväl översändas till landskapet på originalspråket, om fördraget med stöd av lag inte publiceras på svenska. En handling som enligt 59 a § skall delges landskapet kan översändas på originalspråket, om den inte ännu översatts till svenska.
— — — — —

9 a kap.

Ärenden som gäller Europeiska unionen

59 a §

Beredningen av ärenden som gäller Europeiska unionen

Landskapsstyrelsen skall underrättas om ärenden som bereds inom Europeiska unionens institutioner, om saken faller inom landskapets behörighet eller annars kan ha särskild betydelse för landskapet.

Landskapsstyrelsen har rätt att delta när de ärenden som avses i 1 mom. bereds vid statsrådet.

59 b §

Tillämpning av Europeiska gemenskapens gemensamma politik

Landskapsstyrelsen formulerar, till den del ärendet faller inom landskapets behörighet, Finlands nationella ställningstagande vid tillämpningen av Europeiska gemenskapens gemensamma politik på Åland.

59 c §

Europeiska gemenskapens regionkommitté

Till en av Finlands representanter i Europeiska gemenskapens regionkommitté skall föreslås en kandidat som landskapsstyrelsen utser.

60 a §

Sekretess

Rikslagstiftningen gäller för sekretess och handlingars offentlighet i frågor som avses i 9 och 9 a kap.

67 §

Införande av kommunal rösträtt i vissa fall

Under de förutsättningar som anges i landskapslag medges finska medborgare som saknar hembygdsrätt samt danska, isländska, norska och svenska medborgare rösträtt och valbarhet vid val av förtroendevalda inom kommunalförvaltningen. Sådan rösträtt och valbarhet kan på samma sätt medges medborgare i andra stater.

—————
Denna lag träder i kraft den

19 .

Helsingfors den 28 november 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Justitieminister *Anneli Jäätteenmäki*

Lag

om ändring av självstyrelselagen för Åland

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 67 § riksdagsordningen stadgar, och med Ålands lagtings bifall

upphävs i självstyrelselagen för Åland av den 16 augusti 1991 (1144/91) 30 § 9 punkten, ändras 19 § 1 och 2 mom., 32 § 3 mom., 38 § 2 mom. och 67 § 1 mom. samt fogas till lagen ett nytt 9 a kap. och en ny 60 a § som följer:

Gällande lydelse:

Föreslagen lydelse:

19 §

Lagstiftningskontrollen

Beslut om antagande av landskapslag skall tillställas republikens president. Innan beslutet föredras för presidenten skall utlåtande av Ålandsdelegationen inhämtas.

Finner republikens president att lagtinget har överskridit sin lagstiftningsbehörighet eller att landskapslagen rör rikets inre eller yttre säkerhet, kan presidenten, efter att ha inhämtat utlåtande av högsta domstolen, inom fyra månader från den dag då lagtingsbeslutet delgavs honom förordna att lagen skall förfalla i sin helhet eller till någon viss del.

19 §

Lagstiftningskontrollen

Beslut om antagande av landskapslag skall tillställas *justitieministeriet, som föredrar landskapslagen för republikens president, samt Ålandsdelegationen som avger utlåtande över beslutet till justitieministeriet innan beslutet föredras för presidenten.*

Finner republikens president att lagtinget har överskridit sin lagstiftningsbehörighet eller att landskapslagen rör rikets inre eller yttre säkerhet, kan presidenten, efter att *högsta domstolens utlåtande har inhämtats*, inom fyra månader från den dag då lagtingsbeslutet delgavs *justitieministeriet* förordna att lagen skall förfalla i sin helhet eller till någon viss del.

30 §

Behörighet och förfarande i förvaltningsärenden

Förvaltningen i angelägenheter som faller inom rikets lagstiftningsbehörighet ankommer på riksmyndigheterna med iakttagande av följande:

9) *landskapsstyrelsen avgör huruvida finska, danska, isländska, norska och svenska medborgare som är behöriga att vara verksamma inom hälso- och sjukvården eller veterinärväsendet i ett annat nordiskt land än Finland, efter att ha godkänts i prov som anordnats av landskapsstyrelsen om den lagstiftning på området som gäller i landskapet, kan förklaras behöriga för sådan verksamhet i landskapet,*

(upphävs)

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

32 §

Överenskommelseförordningar

Över förslag till överenskommelseförordningar skall utlåtande av Ålandsdelegationen begäras.

Över förslag till överenskommelseförordningar skall utlåtande av Ålandsdelegationen begäras. *Överenskommelseförordningar utfärdas av republikens president.*

38 §

Skriftväxlingsspråk

Fördrag som enligt 59 § skall tillställas lagtinget för godkännande, kan likväl översändas till landskapet på originalspråket, om fördraget med stöd av lag inte publiceras på svenska.

Fördrag som enligt 59 § skall tillställas lagtinget för godkännande, kan likväl översändas till landskapet på originalspråket, om fördraget med stöd av lag inte publiceras på svenska. *En handling som enligt 59 a § skall delges landskapet kan översändas på originalspråket, om den inte ännu översatts till svenska.*

9 a kap.

Ärenden som gäller Europeiska unionen

59 a §

Beredningen av ärenden som gäller Europeiska unionen

Landskapsstyrelsen skall underrättas om ärenden som bereds inom Europeiska unionens institutioner, om saken faller inom landskapets behörighet eller annars kan ha särskild betydelse för landskapet.

Landskapsstyrelsen har rätt att delta när de ärenden som avses i 1 mom. bereds vid statsrådet.

59 b §

Tillämpning av Europeiska gemenskapens gemensamma politik

Landskapsstyrelsen formulerar, till den del ärendet faller inom landskapets behörighet, Finlands nationella ställningstagande vid tillämpningen av Europeiska gemenskapens gemensamma politik på Åland.

Gällande lydelse

67 §

Införande av kommunal rösträtt i vissa fall

Under de förutsättningar som anges i landskapslag medges finska medborgare som saknar hembygdsrätt samt danska, isländska, norska och svenska medborgare rösträtt och valbarhet vid val av förtroendevalda inom kommunalförvaltningen.

Föreslagen lydelse

59 c §

Europeiska gemenskapens regionkommitté

Till en av Finlands representanter i Europeiska gemenskapens regionkommitté skall föreslås en kandidat som landskapsstyrelsen utser.

60 a §

Sekretess

Rikslagstiftningen gäller för sekretess och handlingars offentlighet i frågor som avses i 9 och 9 a kap.

67 §

Införande av kommunal rösträtt i vissa fall

Under de förutsättningar som anges i landskapslag medges finska medborgare som saknar hembygdsrätt samt danska, isländska, norska och svenska medborgare rösträtt och valbarhet vid val av förtroendevalda inom kommunalförvaltningen. *Sådan rösträtt och valbarhet kan på samma sätt medges medborgare i andra stater.*

Denna lag träder i kraft den

19 .
